

Етичен кодекс на БФС - приложение

Доц. Валентина Петкова, д.ф.

Маг.фарм. Анна Тодорова

Комисия по Етика на БФС

Въведение

- **Професионалната етика** е ценностно-нормативна теория за поведението на хората в дадена професия.
- Тя изследва, анализира, сравнява и систематизира моралните ценности в професията.
- От теоретична гледна точка за нея е важно да установи какво е **реалното съдържание** на всяка от тях и кои са най-значимите за съответната професия.
- Особено важно е да се открият онези **норми**, които в най-голяма степен допринасят за постигане на **крайните цели в съответната професия**, като същевременно съчетават и координират **интересите на всички страни**, които тя засяга, а не само на работещите в тази област.

Професионално поведение

- Оценката на професионалното поведение се прави през призмата на категориите: “**правилно-неправилно**”, “**добро-зло**”, “**полезно-вредно**”, “**справедливо-несправедливо**” и т.н.
- Поведението, което в най-голяма степен допринася за постигане на **общественозначимите цели** на професията и **съчетава интересите** на всички страни, които имат **морално положително поведение** и отношение към нея, се оценява като “**дължимо поведение**”.
- Затова в основата на професионалната етика обикновено се поставя категорията “**професионален дълг**”.

Фармация и етика?

- Фармацевтичната професия е регулирана професия, т.е.:
 - е включена в Списъка на регулираните професии в Република България;
 - от обществена значимост и/или е от съществено значение за живота и здравето на хората;
 - упражняването ѝ е определено чрез закони, подзаконови или административни разпоредби, за притежаването на специфична професионална квалификация, правоспособност или членство в призната от държавата професионална организация.

Фармация и етика?

- Фармацевтичната професия е **хуманитарна наука и практика** , т.е.
 - фокусира изцяло върху грижата и съхраняването на здравето на обществото и в частност на отделния човек,
 - основава се и зависи от морала и етиката на всеки един свой представител.

Фармация и етика?

- **Силата** на едно съсловие, в това число и фармацевтичното, се базира на етиката и морала на всички членове.

ЗАКОН за съсловната организация на магистър-фармацевтите

- В сила от 12.08.2008 г.
- **Чл. 15.(2)** Комисията по етика на БФС се произнася по въпросите, свързани с прилагането на професионалните, морално-етичните и деонтологичните норми, възникнали при упражняването на професията "магистър-фармацевт".
- (3) Комисията изготвя проект за Кодекс за професионална етика на магистър-фармацевта.
- (4) Комисията се произнася и по искане на съответните регионални комисии по етика и качество.
- (5) Комисията оказва методична помощ на регионалните комисии по етика и качество.

Действия

- **10.02.2007г** - Учредителен конгрес на БФС – взе се решение за създаване на проект за Кодекс за професионална етика на магистър-фармацевтите и избра Комисия по етика в състав: председател- О. Медаров и членове - А. Тодорова, Цв. Костадинова, Ю. Кунторов, Д. Манолов, О. Кондратиева, Д. Томова.
- Набавяне на материали от източници от целият свят, като се набляга най-вече на такива от страните от Европейският съюз , получаване на помощ , както от Управителният съвет, така и от Фармацевтичен факултет-София и представителства на фирми-производители на лекарства.

- Решение на Комисията относно структурата на проекта
- Юни 2007г. Първи Фармацевтични Дни – гр. Пловдив – публикуват се препоръки на Международната Федерация на Фармацевтите (FIP) и Европейската фармацевтична федерация (PGEU) в сп. “Български фармацевт” относно професионалните стандарти
- Разпределяне на отговорностите по отделните глави между членовете на Комисията и пристъпване към написване на проекта за Кодекс.
- Приемане на проекта в Комисията- септември 2007г.

- Проектът е публикуван на официалния сайт на БФС и е даден едномесечен срок на членовете на БФС за писмени предложения и забележки.
- Втори Извънреден Конгрес на БФС -24.11.2007г. – Кодексът се приема с квалифицирано мнозинство

- На Третия конгрес на БФС – 5-7 март 2010г. поради промените в Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина се гласува отпадането на чл. 8 (свързан с правото на членство в други професионални организации) и чл. 16 (свързан със собствеността на аптеките).
- 2010г. - **Министърът на Здравеопазването подписа кодекса.**

Цел

- Целта на направеното проучване е да се сравни Етичния кодекс на БФС с аналогични кодекси на фармацевтите в САЩ, Великобритания, Германия и др. като се оцени неговата съизмеримост, както и практическата възможност за прилагането му в българската фармацевтична среда.

Методология

- Приложени са следните методи:
 - Документален анализ - проучване на съществуващите Етични кодекси и работните им версии, корегираните и допълнени версии;
 - Мета-анализ на 12 проучвания в областта на прилагането на професионалните етични кодекси на фармацевтите
 - Сравнителен анализ.

Материали

- Етичните кодекси на фармацевтите в Германия, Великобритания, Канада, САЩ, Австралия, България, становището на FIP относно професионалните етични кодекси на фармацевтите, етичните кодекси на лекарите, на стоматолозите, на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти по здравни грижи в Р. България
- 12 проучвания относно приложението на етичните кодекси в практиката

Германия

- ▶ 1. Най-важната отговорност на аптекаря е благо на всеки пациент.
- ▶ 2. Аптекаря трябва да бъде особено внимателен при избор на лекарства.
- ▶ 3. Аптекаря трябва да бъде избор на лекарства.
- ▶ 4. Аптекаря трябва да бъде избор на лекарства.
- ▶ 5. Аптекаря трябва да бъде избор на лекарства.
- ▶ 6. Аптекаря трябва да бъде избор на лекарства.
- ▶ 7. Аптекаря трябва да бъде избор на лекарства.
- ▶ 8. Аптекаря трябва да бъде избор на лекарства.

Великобритания

7 п

- ▶ Гри
- ▶ Вз
- ▶ в п
- ▶ Пр
- ▶ По
- ▶ вз
- ▶ Раз
- ▶ Чес
- ▶ От

САЩ

Фармацевтът трябва да бъде особено внимателен при избор на лекарства.

- ▶ Фармацевтът трябва да бъде избор на лекарства.
- ▶ Фармацевтът трябва да бъде избор на лекарства.
- ▶ Фармацевтът трябва да бъде избор на лекарства.
- ▶ Фармацевтът трябва да бъде избор на лекарства.
- ▶ Фармацевтът трябва да бъде избор на лекарства.
- ▶ Фармацевтът трябва да бъде избор на лекарства.
- ▶ Фармацевтът трябва да бъде избор на лекарства.
- ▶ Фармацевтът трябва да бъде избор на лекарства.

Австралия

- ▶ Първостепенна грижа за фармацевта е здравето и благополучието на пациента и обществото.
- ▶ Фармацевтът трябва да бъде избор на лекарства.
- ▶ Фармацевтът трябва да бъде избор на лекарства.
- ▶ Фармацевтът трябва да бъде избор на лекарства.
- ▶ Фармацевтът трябва да бъде избор на лекарства.
- ▶ Фармацевтът трябва да бъде избор на лекарства.
- ▶ Фармацевтът трябва да бъде избор на лекарства.
- ▶ Фармацевтът трябва да бъде избор на лекарства.
- ▶ Фармацевтът трябва да бъде избор на лекарства.

Канада

Фармацевтът трябва да бъде особено внимателен при избор на лекарства.

- ▶ Фармацевтът трябва да бъде избор на лекарства.
- ▶ Фармацевтът трябва да бъде избор на лекарства.
- ▶ Фармацевтът трябва да бъде избор на лекарства.
- ▶ Фармацевтът трябва да бъде избор на лекарства.
- ▶ Фармацевтът трябва да бъде избор на лекарства.
- ▶ Фармацевтът трябва да бъде избор на лекарства.
- ▶ Фармацевтът трябва да бъде избор на лекарства.
- ▶ Фармацевтът трябва да бъде избор на лекарства.

Структура на Кодекса за професионална етика на магистър-фармацевта

- ▶ **Въведение**
- ▶ **Цели**
- ▶ **Общи положения**
- ▶ **Взаимоотношения фармацевт-пациент**
- ▶ **Взаимоотношения между фармацевти**
- ▶ **Взаимоотношения между фармацевти и други медицински и здравни специалисти**
- ▶ **Фармацевтът и обществото**
- ▶ **Заключителни разпоредби**

Резултати

- Във всички разгледани етични кодекси са застъпени следните основни моменти:
 - основните ценности, отнасящи се до фармацевтичната професия;
 - взаимоотношенията на фармацевтите с пациентите;
 - взаимоотношенията на фармацевтите с други колеги;
 - взаимоотношенията на фармацевтите с лекарите.

Резултати-2

- Етичният кодекс на българските фармацевти отговаря на изискванията на FIP по отношение на професионалните етични стандарти.
- По този начин се гарантира качеството и сигурността на фармацевтичните услуги.

Извод

- Резултатите от направеното поручване показват, че Етичния кодекс на българските фармацевти включва всички морални аспекти, които би трябвало да гарантират правилното провеждане на здравна грижа.
- Той е напълно съпоставим с този на другите проучвани страни.
- Българските фармацевти като високо квалифицирани здравни специалисти притежават етичната основа, за да гарантират доверие и сигурност не само в своите пациенти, но и в останалите здравни специалисти, с които работят – лекари, стоматолози и др.
- Предстои съставянето на СОП за контрол на спазването на кодекса в практиката.

Административни наказания

- **Чл. 37.** Магистър-фармацевтите носят отговорност за следните нарушения, допуснати при изпълнение на професионалните им задължения:
 - 1. неспазване на правилата, определени в Кодекса за професионална етика на магистър-фармацевта;
 - 2. неспазване на правилата за добра фармацевтична практика.
- **Чл. 38.** За нарушения по чл. 37 на магистър-фармацевта могат да бъдат налагани следните наказания:
 - 1. порицание;
 - 2. глоба в размер от една до пет минимални работни заплати;
 - 3. заличаване от регистъра на регионалната фармацевтична колегия за срок от три месеца до три години.

Административни наказания

- **Чл. 39. (1)** Нарушенията по чл. 37 се установяват с акт за констатирано нарушение.
- (2) Актовете по ал. 1 се съставят от членовете на комисията по етика и качество към съответната регионална фармацевтична колегия.
- (3) Наказателните постановления се издават от председателя на управителния съвет на регионалната фармацевтична колегия.
- (4) Препис от наказателното постановление се изпраща на работодателя на наказаното лице.
- **Чл. 40.(1)** Съставянето на актовете, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.
- (2) Сумите от наложените глоби постъпват в приход на съответната регионална фармацевтична колегия.
- **Чл. 41.(1)** Налагането на наказанията по чл. 38 **не отменя** търсенето на наказателна, гражданска или дисциплинарна отговорност на нарушителя.

Благодарим Ви за вниманието!

